1. ΕΩΣ 8 ΔΟΣΕΙΣ Η ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΠΑΧΥΣΑΡΚΙΑΣ

Μέσο: . . . . . .ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ

Ημ. Έκδοσης: . . .30/10/2026 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .30/10/2026

Σελίδα: 13

ΡΕΠΟΡΤΑΖ
Βασίλης Βενιζέλος

Τη συνέχιση του προγράμματος κατά της παχυσαρκίας ανακοίνωσαν Άδωνις Γεωργιάδης και Ειρήνη Αγαπηδάκη

Έως 8 δόσεις η θεραπεία κατά της παχυσαρκίας

Αρχίζει άμεσα το νέο πρόγραμμα για 43.500 δικαιούχους - Η διαφοροποίηση ανά ασθενή και η ενημέρωση μέσω SMS

Η δέσμευση του υπουργού Υγείας, Άδωνι Γεωργιάδη, ότι δεν θα επιβληθεί αναδρομικό clawback για τα καινοτόμα φαρμακευτικά σκευάσματα κατά της νοσογόνου παχυσαρκίας των ενηλίκων, τα οποία χορηγήθηκαν δωρεάν σε περίπου 43.500 δικαιούχους, στο χρονικό διάστημα 2025 – 2026, ανοίγει τον δρόμο για ομαλότερη διαπραγμάτευση με τις δύο ενδιαφερόμενες φαρμακευτικές εταιρείες. Στόχος είναι να δρομολογηθεί ο νέος κύκλος του προγράμματος, ο οποίος προγραμματίζεται να ξεκινήσει το προσεχές διάστημα.

Σύμφωνα με καλά πληροφορημένες πηγές της «ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗΣ», οι δύο εταιρείες είχαν εξετάσει σοβαρά το ενδεχόμενο προσφυγής στο Συμβούλιο της Επικρατείας, με βασικό σημείο αντιπαράθεσης τη ρήτρα αναδρομικότητας του clawback για τις δωρεάν χορηγήσεις φαρμάκων κατά της νοσογόνου παχυσαρκίας των ενηλίκων για τη χρονική περίοδο 2025-2026.

Οι εταιρείες φέρονται να σχεδίαζαν να υποστηρίξουν ενώπιον του ανώτατου διοικητικού δικαστηρίου ότι δεν θα είχαν συμμετάσχει στο πρόγραμμα εάν γνώριζαν εξαρχής ότι, μετά την ολοκλήρωσή του, θα μπορούσε να θεσπιστεί ρύθμιση που θα τις υποχρέωνε σε αναδρομική οικονομική επιβάρυνση μέσω clawback. Η επιχειρηματολογία τους θα εστίαζε, σύμφωνα με τις ίδιες πηγές της «Α», στις αρχές της «διαφάνειας» και της «καλής πίστης στις συναλλαγές μεταξύ των δύο πλευρών». Οι εταιρείες εκτιμούσαν ότι οι αιτιάσεις τους θα μπορούσαν να κριθούν βάσιμες από το Συμβούλιο της Επικρατείας, εξέλιξη η οποία θα προσέθετε ένα ακόμη επίπεδο αβεβαιότητας στην υλοποίηση του προγράμματος.

Το πλαίσιο επανεκκίνησης του προγράμματος περιέγραψε χθες η αναπληρώτρια υπουργός Υγείας, Ειρήνη Αγαπηδάκη, σε συνέντευξή της στον τηλεοπτικό σταθμό MEGA. Όπως ανέφερε η ίδια, οι δικαιούχοι θα ενημερωθούν με SMS και στη συνέχεια θα επισκεφθούν τον γιατρό τους, ο οποίος θα αξιολογήσει την κλινική τους κατάσταση και θα κρίνει εάν απαιτείται συνέχιση της θεραπείας, καθώς και τον αριθμό των δόσεων που θα χρειαστούν.

Η διαδικασία θα διαφοροποιείται ανάλογα με την πορεία κάθε δικαιούχου στο προηγούμενο πρόγραμμα. Ορισμένοι είχαν ήδη λάβει δύο ή περισσότερες δόσεις, ενώ άλλοι δεν είχαν προλάβει να ξεκινήσουν τη θεραπεία, καθώς η ένταξη των δικαιούχων δεν έγινε ταυτόχρονα.

Σύμφωνα με την αναπληρώτρια υπουργό Υγείας, θα υπάρχει εκ νέου δυνατότητα χορήγησης έως και οκτώ δόσεων, ανάλογα με την ιατρική αξιολόγηση.

Το ηλεκτρονικό παραπεμπτικό θα εκδίδεται αυτόματα μέσω της ΗΔΙΚΑ, ανέφερε επίσης η Ειρήνη Αγαπηδάκη, χωρίς να απαιτείται κάποια ενέργεια από τους δικαιούχους. Με την παραλαβή του, θα μπορούν να απευθυνθούν στον γιατρό τους, ο οποίος θα αποφασίσει για την περαιτέρω θεραπευτική αντιμετώπιση.

> Όπλο για να υλοποιηθεί, με τη συμμετοχή των εταιρειών που μέχρι πρότινος αντιδρούσαν, η δέσμευση Γεωργιάδη ότι δεν θα τους επιβληθεί αναδρομικό clawback

2. ΦΡΑΓΜΟΣ ΣΤΗΝ Τ.Ν. ΑΠΟ ΤΟ ΥΠ . ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μέσο: . . . . . .ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ
Ημ. Έκδοσης: . . .30/10/2026 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .30/10/2026
Σελίδα: 1

ΜΕ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΘΑ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΤΕΙ ΟΤΙ ΔΕΝ ΘΑ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΑΥΤΟΜΑΤΑ ΑΠΟΛΥΣΕΙΣ Ή ΜΕΙΩΣΕΙΣ ΜΙΣΘΩΝ

Φραγμός στην Τ.Ν. από το υπ. Εργασίας

ΦΡΕΝΟ στην Τεχνητή Νοημοσύνη (AI) και στις πλατφόρμες που λειτουργούν με αυτό τον τρόπο, ώστε να διασφαλίζεται ότι θα υπάρχει ανθρώπινος έλεγχος και δεν θα γίνονται αυτόματα απολύσεις ή μειώσεις μισθών, βάζει το υπουργείο Εργασίας. Αξιοποιώντας κοινοτική οδηγία που ήδη εφαρμόζεται (AI Act), αλλά και μία καινούργια για τις πλατφόρμες, στο νομοσχέδιο που ετοιμάζεται θα ξεκαθαρίζεται ότι ο ανθρώπινος παράγοντας θα βρίσκεται πίσω από κάθε απόφαση που λαμβάνεται στην αγορά εργασίας. Έτσι, εκτιμάται ότι θα υπάρξει δυναμική παρέμβαση στις συνθήκες «ομηρίας» που βιώνουν χιλιάδες εργαζόμενοι, μέσω της ανεξέλεγκτης λειτουργίας και της «κακής χρήσης» που γίνεται ανά περίπτωση, στο AI και στις πλατφόρμες. Μεταξύ άλλων, θα επιχειρηθεί να μπουν όρια, σε σχέση με τις ιδιωτικές συνομιλίες, τη συνδικαλιστική δράση, ακόμα και τον χρόνο που ο εργαζόμενος δεν είναι συνδεδεμένος με την αντίστοιχη πλατφόρμα, ώστε να περιοριστεί το επίπεδο του ελέγχου, εκτός εργασίας. Η «Ν» παρουσιάζει κατ' αποκλειστικότητα τις βασικές παραμέτρους που πρέπει να διέπουν το σχέδιο νόμου. ▶ 4-5, 6

ΜΟΝΟ ΣΤΗ Ν

ΕΡΓΑΝΗ
ΚΑΤΩ Η ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΤΟΝ ΑΥΓΟΥΣΤΟ, ΠΑΝΩ ΤΟΝ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟ

2. ΦΡΑΓΜΟΣ ΣΤΗΝ Τ.Ν. ΑΠΟ ΤΟ ΥΠ . ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μέσο: . . . . . .ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ

Ημ. Έκδοσης: . . .30/10/2026 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .30/10/2026

Σελίδα: 4

ΜΟΝΟ ΣΤΗ Ν

Χαλινάρι στην AI βάζει το υπουργείο Εργασίας

Τι προβλέπει το νομοσχέδιο για διασφάλιση της ύπαρξης ανθρώπινου ελέγχου στην αξιολόγηση εργαζομένων

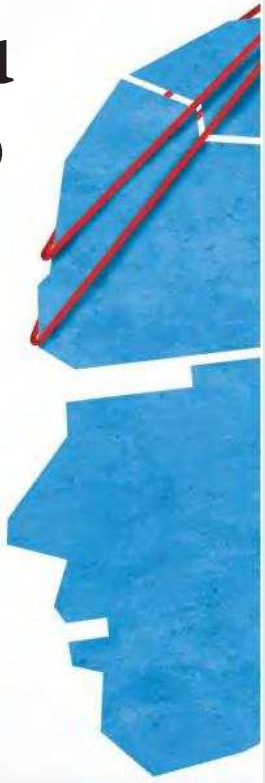

Δικλίδες ασφαλείας στα συστήματα AI που χρησιμοποιούνται στην απασχόληση επιδιώκει να βάλει η κυβέρνηση.

Φρένο στην Τεχνητή Νοημοσύνη (AI) και στις πλατφόρμες που λειτουργούν με αυτόν τον τρόπο, ώστε να διασφαλίζεται ότι θα υπάρχει ανθρώπινος έλεγχος και δεν θα γίνονται αυτόματα απολύσεις ή μειώσεις μισθών, βάζει το υπουργείο Εργασίας.

Του **Βασίλη Αγγελόπουλου**
vaggelopoulos@naftemporiki.gr

Αξιοποιώντας κοινοτική οδηγία που ήδη εφαρμόζεται (AI Act), αλλά και μία καινούργια για τις πλατφόρμες, στο νομοσχέδιο που ετοιμάζεται θα ξεκαθαρίζεται ότι ο ανθρώπινος παράγοντας θα βρίσκεται πίσω από κάθε απόφαση που λαμβάνεται στην αγορά εργασίας. Έτσι, εκτιμάται ότι θα υπάρξει δυναμική παρέμβαση στις συνθήκες «ομηρίας» που βιώνουν χιλιάδες εργαζόμενοι, μέσω της ανεξέλεγκτης λειτουργίας και της «κακής χρήσης» που γίνεται, ανά περίπτωση, στο AI και στις πλατφόρμες. Μεταξύ άλλων, θα επιχειρηθεί να μπουν όρια σε σχέση με τις ιδιωτικές συνομιλίες, τη συνδικαλιστική δράση, ακόμα και τον χρόνο που ο εργαζόμενος δεν είναι συνδεδεμένος με την αντίστοιχη πλατφόρμα, ώστε να περιοριστεί το επίπεδο του ελέγχου, εκτός εργασίας.

Η «Ν» παρουσιάζει, κατ' αποκλειστικότητα, τις βασικές παραμέτρους που πρέπει να διέπουν το σχέδιο νόμου, το οποίο βρίσκεται υπό επεξεργασία από τις αρμόδιες υπηρεσίες του υπουργείου Εργασίας.

Επιδιώκεται αρχικά οι ρυθμίσεις του νομοσχεδίου να βρίσκονται σε συνοχή και ταύτιση με τον Κανονισμό AI Act (2024/1689), που έχει θεσμοθετηθεί από την Ε.Ε. Παράλληλα, υπάρχουν ήδη εργαλεία που έχουν ενταχθεί στην ελληνική νομοθεσία και θα αξιοποιηθούν, καθώς ενσωματώθηκαν στον νόμο 5321/2026, μόλις τον περασμένο Ιούλιο, για την ισότητα στις αμοιβές.

Σε κάθε περίπτωση, οι διατάξεις του σχεδίου νόμου θα καλύπτουν την πρόσφατη κοινοτική οδηγία (2024/2831) για τις πλατφόρμες. Αξιοποιώντας και το σχετικό πόρισμα της νομοπαρασκευαστικής επιτροπής, που επιδόθηκε προ ημερών στο υπουργείο Εργασίας, οι παρεμβάσεις που θα γίνουν θα πηγαίνουν «πιο μακριά» από τη διαδικασία AI στην αγορά εργασίας, αφού οι πλατφόρμες, χρησιμοποιώντας αλγόριθμους, επιδιώκουν να θέσουν νέους όρους, μέσω των αυτοματοποιημένων συστημάτων παρακολούθησης.

Ας δούμε, πιο αναλυτικά, τις παρεμβάσεις που επίκειται να γίνουν με το σχετικό νομοσχέδιο:

1 Πεδίο εφαρμογής. Ήδη, μέσω του AI Act, το ενδιαφέρον επικεντρώνεται αυστηρά σε συστήματα που πληρούν τον ορισμό της «Τεχνητής Νοημοσύνης», δηλαδή μηχανική μάθηση και λογικές προσεγγίσεις με βαθμό αυτονομίας. Ωστόσο, η Οδηγία για τις πλατφόρμες επιδιώκει να ρυθμίσει την αλγοριθμική διαχείριση (Algorithmic Management - AM) συνολικά. Αυτό σημαίνει ότι καλύπτει αυτοματοποιημένα συστήματα παρακολούθησης και λήψης αποφάσεων ακόμη κι αν αυτά βασίζονται σε απλούς, παραδοσιακούς αλγορίθμους κανόνων (rule-based) και δεν συνιστούν «AI» κατά την έννοια του AI Act.

2 Κατάταξη κινδύνου. Τα συστήματα AI που χρησιμοποιούνται στην απασχόληση, χαρακτηρίζονται ως «συστήματα υψηλού κινδύνου» (High-Risk AI Systems). Ο χαρακτηρισμός αυτός έχει δοθεί μέσω του AI Act και αναμένεται να υιοθετηθεί και από την ελληνική νομοθεσία. Μάλιστα, θα γίνεται ειδική αναφορά και για ζητήματα διαχείρισης εργαζομένων και πρόσβασης σε αυτοαπασχόληση. Στην κατηγορία αυτή, περιλαμβάνονται εργαλεία για προσλήψεις, ανάθεση καθηκόντων, παρακολούθηση συμπεριφοράς και αξιολόγηση απόδοσης. Ως προς τις πλατφόρμες και με βάση τη σχετική Οδηγία, οι ανωτέρω υποχρεώσεις πρέπει να εξειδικεύονται. Παράλληλα, θα πρέπει να επιβληθούν ειδικοί περιορισμοί ως προς τη χρήση τέτοιων εργαλείων απέναντι στους εργαζόμενους.

3 Διαφάνεια και ενημέρωση. Με βάση τον AI Act, όπου αναπτύσσονται συστήματα υψηλού κινδύνου (deployers), υπάρχει η υποχρέωση να ενημερώνονται οι εργαζόμενοι και οι εκπρόσωποί τους προκαταβολικά. Αυτό σημαίνει ότι η σχετική ενημέρωση πρέπει να γίνεται υποχρεωτικά, πριν τεθεί σε λειτουργία ένα τέτοιο σύστημα. Η Οδηγία για τις πλατφόρμες προχωρά ακόμα περισσότερο και απαιτεί η διαφάνεια να γίνει πιο εξειδικευμένη. Αυτό σημαίνει ότι στο σχέδιο νόμου θα πρέπει να ενσωματωθεί ειδική διάταξη που να αναφέρει ρητά πως η πλατφόρμα οφείλει να παρέχει σαφείς πληροφορίες σχετικά με τις παραμέτρους που λαμβάνουν υπόψη τα αυτοματοποιημένα συστήματα.

4 Απαγόρευση αυτοματοποιημένων απολύσεων. Στον AI Act επιβάλλεται γενική απαίτηση για ανθρώπινη εποπτεία (Human Oversight) στα συστήματα υψηλού κινδύνου. Έτσι, εκτιμάται ότι διασφαλίζεται πως οι χειριστές μπορούν να παρακάμψουν ή να διακόψουν το σύστημα. Στην Οδηγία για τις πλατφόρμες τίθεται ένα ακόμα κρίσιμο όριο: Απαγορεύονται οι αυτοματοποιημένες αποφάσεις για κρίσιμα ζητήματα. Αποφάσεις, όπως η αναστολή λογαριασμού, η απόλυση ή ο τερματισμός μιας σύμβασης εργασίας ή η μείωση της αμοιβής, πρέπει υποχρεωτικά να λαμβάνονται από άνθρωπο και να συνοδεύονται από γραπτή αιτιολόγηση και δικαίωμα επανεξέτασης.

5 Απαγορευμένες πρακτικές και βιομετρικά δεδομένα. Στον AI Act, απαγορεύονται συστήματα Τεχνητής Νοημοσύνης, που αναγνωρίζουν συναισθήματα στον χώρο εργασίας. Εξαιρούνται ζητήματα που σχετίζονται με την ιατρική, καθώς εκεί τίθενται εύλογοι λόγοι υγείας και ασφάλειας του εργαζόμενου.

Η Οδηγία για τις πλατφόρμες επεκτείνει τις απαγορεύσεις, που πλέον θα αφορούν τη συλλογή ή επεξεργασία στοιχείων για:

- Την ψυχολογική ή συναισθηματική κατάσταση του εργαζομένου.
- Ιδιωτικές συνομιλίες (ειδικά με συνδικαλιστικούς εκπροσώπους).
- Συνδικαλιστική δράση ή άσκηση απεργίας.
- Βιομετρικά δεδομένα για ταυτοποίηση εκτός αυστηρών ορίων.
- Δεδομένα κατά τον χρόνο που ο εργαζόμενος δεν είναι συνδεδεμένος στην εφαρμογή.

6 Συλλογικά δικαιώματα και ρόλος των συνδικάτων. Στον AI Act αντιμετωπίζεται η σχέση κυρίως τεχνικά (συμμόρφωση παρόχου/χρήστη, εποπτεία αγοράς). Την ίδια στιγμή, όμως, η αναφορά στις συλλογικές διαπραγματεύσεις είναι περιορισμένη. Αντίθετα, η Οδηγία για τις πλατφόρμες εντάσσει την τεχνολογία στο εργατικό δίκαιο. Αυτό σημαίνει ότι οι πλατφόρμες, εφεξής, υποχρεώνονται να διαβουλεύονται με τους εκπροσώπους των εργαζομένων πριν από την εισαγωγή

3%

του παγκόσμιου τζίρου φτάνουν τα πρόστιμα του AI Act για παραβάσεις υποχρεώσεων συστημάτων υψηλού κινδύνου από επιχείρηση.

2. ΦΡΑΓΜΟΣ ΣΤΗΝ Τ.Ν. ΑΠΟ ΤΟ ΥΠ . ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μέσο: . . . . . .ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ

Ημ. Έκδοσης: . . .30/10/2026 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .30/10/2026

Σελίδα: 5

7% του παγκόσμιου ετήσιου τζίρου μπορούν να φτάσουν τα πρόστιμα του AI Act για παραβίαση που αφορά απαγορευμένες πρακτικές από επιχείρηση

ή τροποποίηση αλγοριθμικών συστημάτων που επηρεάζουν τις συνθήκες εργασίας. Ειδικά για τα εργασιακά δικαιώματα, στο νομοσχέδιο αναμένεται να γίνει συγκερασμός του AI Act με την Οδηγία για τις πλατφόρμες ώστε να υπάρξει η μέγιστη δυνατή αυστηρότητα και προστασία σε αρκετά κρίσιμα τεχνικά, προληπτικά και θεσμικά πεδία. Τα κυριότερα από αυτά είναι τα εξής:

● **Ποιότητα δεδομένων εκπαίδευσης.** Θα επιβάλλονται εξαιρετικά αυστηρές απαιτήσεις για τα σύνολα δεδομένων εκπαίδευσης, επικύρωσης και δοκιμών στα συστήματα υψηλού κινδύνου. Σύμφωνα με τον AI Act, τα όποια δεδομένα θα πρέπει να είναι σχετικά, αντιπροσωπευτικά, απαλλαγμένα από σφάλματα και πλήρη, με ρητό στόχο τον εντοπισμό και τη διόρθωση συστημικών προκαταλήψεων (bias mitigation) πριν το μοντέλο βγει στην παραγωγή. Ειδικά η Οδηγία για τις πλατφόρμες ελέγχει κυρίως τι δεδομένα συλλέγονται από τον εργαζόμενο και πώς λαμβάνονται οι αποφάσεις, αλλά δεν ρυθμίζει την τεχνική αρτιότητα, τη στατιστική εγκυρότητα ή την αρχιτεκτονική εκπαίδευσης των μοντέλων, κάτι που θα επιδιωχθεί να ξεκαθαριστεί στο σχέδιο νόμου.

● **Θεμελιώδη Δικαιώματα (FRIA).** Μέσω του AI Act επιβάλλεται σε ορισμένους deployers συστημάτων υψηλού κινδύνου η διεξαγωγή Εκτίμησης Αντικτύπου στα Θεμελιώδη Δικαιώματα (Fundamental Rights Impact Assessment - FRIA) πριν από τη χρήση. Αυτό απαιτεί ρητή αξιολόγηση των κινδύνων για τα δικαιώματα των θιγόμενων προσώπων (όχι μόνο των εργαζομένων, αλλά και τρίτων) και κοινοποίηση των αποτελεσμάτων στις αρμόδιες αρχές. Η Οδηγία για τις πλατφόρμες απαιτεί εκτίμηση κινδύνων για την υγεία, την ασφάλεια και τα δικαιώματα των εργαζομένων, αλλά δεν προβλέπει το τυποποιημένο, πολυεπίπεδο κανονιστικό πλαίσιο μιας επίσημης FRIA ούτε την άμεση διασύνδεσή της με τις αρχές εποπτείας της αγοράς.

● **Κυβερνοασφάλεια και ακρίβεια.** Η Οδηγία για τις πλατφόρμες δεν περιέχει τεχνικές προδιαγραφές για την ασφάλεια κυβερνοχώρου, τη σταθερότητα των μοντέλων ή την ανοχή σε σφάλματα. Σε συνδυασμό με τον AI Act, το σχέδιο νόμου θα επιδιώξει να επιβάλει μετρήσιμα πρότυπα ακρίβειας, στιβαρότητας έναντι επιθέσεων (adversarial attacks) και ανθεκτικότητας σε τεχνικά σφάλματα καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής του συστήματος.

● **Καταγραφή συμβάντων και ιχνηλασιμότητα.** Η Οδηγία για τις πλατφόρμες απαιτεί διαφάνεια ως προς τους γενικούς κανόνες και τις παραμέτρους (άρθρο 9), αλλά δεν θεσπίζει τις εξαντλητικές τεχνικές απαιτήσεις τήρησης logs και πλήρους αναδρομικής ιχνηλασιμότητας που προβλέπει ο AI Act. Εκεί, επιβάλλεται αυτόματη τήρηση αρχείων καταγραφής (logs) καθ' όλη τη διάρκεια λειτουργίας του συστήματος, εξασφαλίζοντας ότι κάθε απόφαση ή σύσταση μπορεί να αναπαραχθεί και να ελεγχθεί αναδρομικά από ελεγκτικές αρχές.

● **Βάση δεδομένων της Ε.Ε.** Στο νομοσχέδιο θα γίνει εμπλουτισμός της οδηγίας για τις πλατφόρμες, συνδυαστικά με τον AI Act, έτσι ώστε τα συστήματα Τεχνητής Νοημοσύνης υψηλού κινδύνου υποχρεωτικά να καταχωρίζονται στην κεντρική, δημόσια βάση δεδομένων της Ε.Ε. (EU Database for High-Risk AI Systems) πριν τεθούν σε λειτουργία, παρέχοντας δημόσια ορατότητα σε ρυθμιστές, ερευνητές και πολίτες.

● **Κυρώσεις και πρόστιμα.** Η Οδηγία για τις πλατφόρμες δίνει το δικαίωμα στα κράτη-μέλη να καθορίσουν τις κυρώσεις σε τρία επίπεδα: αποτρεπτικές, αναλογικές και αποτελεσματικές. Δεν επιβάλλει ελάχιστα ευρωπαϊκά πλαφόν επί του παγκόσμιου τζίρου. Αντίθετα, στον AI Act προβλέπονται υψηλά πρόστιμα που φτάνουν έως και τα 35 εκατ. ή το 7% του παγκόσμιου ετήσιου κύκλου εργασιών (για παραβίαση που αφορά απαγορευμένες πρακτικές) και έως 15 εκατ. ή 3% για παραβάσεις υποχρεώσεων συστημάτων υψηλού κινδύνου. [SID: 26090148]

* **Στο AI Act απαγορεύονται συστήματα AI που αναγνωρίζουν συναισθήματα στον χώρο εργασίας, πλην συγκεκριμένων εξαιρέσεων.**

3. ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ

Μέσο: . . . . . .ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . .30/10/2026 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .30/10/2026

Σελίδα: 6

Check Up

ΤΗΣ ΜΑΡΘΑΣ ΚΑΪΤΑΝΙΔΗ
mkaitanidi@tanea.gr

Ψυχιατρική του μέλλοντος

Ας φανταστούμε ότι σε δέκα χρόνια από σήμερα επισκεπτόμαστε έναν ψυχίατρο. Εκείνος δεν περιορίζεται στις ερωτήσεις για το πώς αισθανόμαστε ή τι συμβαίνει στη δουλειά και στις σχέσεις μας. Εξετάζει, επίσης, τα αποτελέσματα μιας αιματολογικής εξέτασης. Ζητά μαγνητική εγκεφάλου. Αντλεί δεδομένα ακόμη και από το κινητό μας για τις συνήθειες του ύπνου και της ομιλίας μας. Στη συνέχεια, ένας αλγόριθμος συνδυάζει όλα αυτά τα στοιχεία και προτείνει τη θεραπεία που έχει τις περισσότερες πιθανότητες να λειτουργήσει για εμάς.

Δεν πρόκειται για σενάριο επιστημονικής φαντασίας. Είναι το όραμα της εξατομικευμένης ψυχιατρικής, όπως περιγράφεται σε πρόσφατο δημοσίευμα του επιστημονικού περιοδικού «Nature». Μόνο που ανάμεσα στο όραμα και στην καθημερινή ιατρική πράξη υπάρχει ακόμη αρκετή απόσταση.

Ας πάρουμε όμως τα πράγματα με τη σειρά. Οντως, η ψυχιατρική αντιμετωπίζει ένα πρόβλημα που δεν είναι καθόλου καινούργιο. Δύο άνθρωποι με την ίδια διάγνωση μπορεί να εμφανίζουν διαφορετικά συμπτώματα ή να ανταποκρίνονται εντελώς διαφορετικά στην ίδια θεραπεία. Ορισμένοι μάλιστα, χρειάζεται να δοκιμάσουν διαδοχικές θεραπείες μέχρι να βρουν εκείνη που τους βοηθά.

Η υπόσχεση είναι μεγάλη: λιγότερος χρόνος χαμένος σε θεραπείες που δεν λειτουργούν, μεγαλύτερη ακρίβεια και καλύτερες πιθανότητες για τον ασθενή

Γι' αυτό και οι ερευνητές αναζητούν τώρα τρόπους να διακρίνουν καλύτερα αυτές τις διαφορετικές περιπτώσεις. Γενετικές αναλύσεις, απεικονίσεις του εγκεφάλου, βιολογικοί δείκτες και δεδομένα από ψηφιακές συσκευές θα μπορούσαν κάποτε να βοηθούν τους γιατρούς να επιλέγουν εξαρχής τη θεραπεία με τις μεγαλύτερες πιθανότητες επιτυχίας.

Υπάρχουν ήδη ενθαρρυντικά ερευνητικά ευρήματα. Δεν υπάρχουν, όμως, ακόμη αρκετά στοιχεία που να επιτρέπουν τη συστηματική εφαρμογή αυτών των μεθόδων στην κλινική πράξη.

Οσο λοιπόν οι επιστήμονες αναζητούν εκείνη την ερευνητική διαδρομή που θα τους οδηγήσει στη λύση, στη συζήτηση εισβάλλει μία μια ακόμη κρίσιμη παράμετρος. Ακόμη κι αν η εξατομικευμένη ψυχιατρική αποδειχθεί αποτελεσματική, ποιος θα έχει πρόσβαση σε αυτήν; Οι ακριβές εξετάσεις και οι νέες τεχνολογίες δεν είναι αυτονόητο ότι θα είναι διαθέσιμες σε όλους.

Η υπόσχεση είναι μεγάλη: λιγότερος χρόνος χαμένος σε θεραπείες που δεν λειτουργούν, μεγαλύτερη ακρίβεια και καλύτερες πιθανότητες για τον ασθενή. Στην πράξη όμως, έχει φανεί ότι ακόμη κι όταν η υπόσχεση γίνεται πραγματικότητα, τα νέα αυτά εργαλεία δεν χρησιμοποιούνται άμεσα από τα ασφαλιστικά ταμεία. Η αιτία; Η καινοτομία κοστίζει.

Δεν χρειάζεται να πάμε πολύ μακριά για να βρούμε παράδειγμα για το πώς η ιατρική του μέλλοντος μπορεί να σκοντάψει στην πραγματικότητα του παρόντος. Στον καρκίνο αποδεδειγμένα οι βιοδείκτες μπορούν να συμβάλουν στην επιλογή στοχευμένων θεραπειών. Το πρόβλημα είναι ότι η επιστημονική δυνατότητα δεν συνεπάγεται αυτομάτως και ισότιμη πρόσβαση.

Στην Ελλάδα, παρότι το θεσμικό πλαίσιο για την αποζημίωση ογκολογικών βιοδεικτών έχει τροποποιηθεί, η εφαρμογή του νέου πλαισίου δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί. Οι διαπραγματεύσεις του ΕΟΠΥΥ με τα διαγνωστικά εργαστήρια συνεχίζονται, με αποτέλεσμα οι ασθενείς να εξακολουθούν να μην έχουν εξασφαλισμένη κάλυψη για εξετάσεις που μπορεί να καθορίσουν την επιλογή της θεραπείας τους.